Nr. 37. Kraków, Piątek 28 września 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Reformacka Nr. 7 Telefon Nr. 2014

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 85 tys. Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 100 tys. Mkp. Cena numeru 5000 Mkp.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 750 Mkp. Nadesłane 2.250 Mkp. Po kronice 3.000 Mkp. Na pierwszej stronie 3.750 Mkp. Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Liga Narodów o Jaworzynie

Odesłanie sprawy do Trybunału haskiego — Sprawa kolonistów niemieckich w Polsce

Genewa, 28 września. Rada Ligi Narodów wydała orzeczenie w sprawach Jaworzyny, kolonistów oraz interpretacji traktatu o mniejszościach. W kwestji Jaworzyny Rada Ligi Narodów wysłuchała raportu Quinonesa de Leon, przedstawiającego tezy obu stron. W konkluzji raport zaleca przesłać sprawę do opinji trybunału haskiego z zapytaniem, czy należy uważać kwestję delimitacji Jaworzyny za otwartą, czy też zamkniętą przez decyzję poprzednie. Skirmunt oraz Benesz zgodzili się na rezolucję raportu, która wobec tego została jednomyślnie aprobowana. W sprawie kolonistów Rada Ligi Narodów przyjęła do wiadomości opinję trybunału haskiego, wyrażając życzenie, aby rząd polski przedłożył radzie Ligi przed sesją grudniową informacje o tem, jak zamierza uregulować tę sprawę. Skirmunt oświadcza, że w sprawie kolonistów nie można zająć innego stanowiska, jak zajęte przez rząd polski w Hadze. Skirmunt oświadczył, iż raport oraz rezolucje zakomunikuje swemu rządowi, zastrzegając dlań swobodę działania.

Genewa, 28 września. W sprawie interpretacji artykułu 4-go i 3-go traktatu o mniejszościach Rada Ligi Narodów przyjęła rezolucję, proponowaną przez Lorda Roberta Cecila. Rezolucja zatwierdza opinję trybunału haskiego, dotyczącą artykułu 4, oraz przyjmuje do wiadomości memorjał lorda Roberta Cecila, dotyczący artykułu 3-go. Rezolucja zaleca referentowi Mellon Banco w porozumieniu z sekretarjatem zaofiarować rządowi polskiemu usługi dla zbadania spraw, związanych z klauzulami o obywatelstwie, oraz dla negocjacji, jakie rząd polski chciałby ewentualnie nawiązać w tej sprawie z Niemcami. Skirmunt oświadczył, że nie może nic uczynić poza przesłaniem rządowi rezolucji. Odnośnie do ustępu o negocjacjach z Niemcami zaznaczył, że pertraktacje drezdeńskie są tylko w zawieszeniu.

popychać ludność do mordów i grabieży. W końcu orędzie zauważa, że rząd spełnił swój obowiązek, parując uderzenie, skierowane przeciwko bezpieczeństwu państwa i zwraca się do ludności z wezwaniem, aby sama stanęła w obronie spokoju i porządku w kraju.

24-godzinny strajk komunistyczny w Ruhrze

Duesseldorf, 28 września. Komuniści ogłosili 24-godzinny strajk powszechny przeciwko zaniechaniu biernego oporu. Jutro praca ma być na nowo podjęta.

Paryż, 28 września. Prasa francuska wyraża przekonanie, że nie należy się spodziewać, aby zaniechanie systemu biernego oporu oznaczało rozpoczęcie współpracy z Francją i z Belgją. „Petit Parisien" wyraża przypuszczenie, że rząd francuski dołoży wszelkich starań, aby uniknąć jakichkolwiek niepotrzebnych starć i aby ułatwić położenie władz niemieckich w zagłębiu Ruhr.

Nowa zwyżka walut w Berlinie

Berlin, 28 września. We wczorajszych obrotach pozagiełdowych dolar osiągnął kurs 175 miljonów, funt szterling 825 miljonów.

Berlin, 28 września. Pierwszego października nastąpi nowe podwyższenie taryfy kolejowej pasażerskiej, pocztowej i telefonicznej. Taryfa towarowa na razie pozostanie bez zmiany.

PRASA ANGIELSKA: „POCZĄTEK REWOLUCJI ALBO FASZYZMU"...

Londyn, 28 września. Prasa angielska zamieszcza wyczerpujące sprawozdanie o wydarzeniach w Niemczech. Zajścia w Bawarji prasa angielska żywo komentuje, uważając to jako początek rewolucji, względnie jako początek ruchu faszystowskiego.

Berlin, 28 września. W związku z ogłoszeniem stanu wyjątkowego w Niemczech, upatrzony jest na stanowisko komisarza dla Prus, pruski minister spraw wewnętrznych Severing.

Berlin, 28 września. Kanclerz Rzeszy przyjął dziś popołudniu tutejszych przedstawicieli mocarstw koalicyjnych, z którymi omówił obecną sytuację polityczną.

Berlin, 28 września. Minister dla terenów okupowanych ogłosił odezwę do mieszkańców zagłębia Ruhry, w której wyraża im podziękowanie za wytrwałość i zapewnia, że rząd Rzeszy uczyni wszystko, aby ulżyć losowi zajętych obszarów.

Baldwin o konieczności utrzymania ententy

Londyn, 28 września. Baldwin wygłosił wczoraj w Northangston mowę, w której skreślił sytuację zagraniczną Anglji. Premier angielski podkreślił konieczność utrzymania ententy i oświadczył, że porozumienie francusko-angielskie ułatwia w wybitnej mierze rozstrzyganie najdonioślejszych problemów polityki międzynarodowej.

Węgry a Austrja

Wiedeń, 28 września. Hr. Bethlen w drodze powrotnej z Genewy zatrzyma się we Wiedniu w celu odbycia konferencji z kanclerzem Dr. Seiplem. Konferencje dotyczyć będą spraw gospodarczych i polityki handlowej.

Groźna sytuacja w Niemczech

Monachium, 28 września. Pod tyt.: „Rewolucyjny Ludendorff" pisze „Korrespondenz", organ bawarskiej partji ludowej: Położenie dzisiejsze jest zupełnie podobne do tego, jakie było w listopadzie r. 1918. Tak, jak wówczas, Francja i dziś odnosi zwycięstwo i czeka teraz tylko na to, ażeby naród niemiecki uzupełnił to zwycięstwo nową rewolucją. Jest jej obojętne przytem, czy ta rewolucja planowana jest przez partje prawicowe, czy też lewicowe. Jeżeli generał Ludendorff wywoła rewolucję, to spełni tylko życzenie Francji. Rewolucja Ludendorffa sprowadzi z konieczności nieprzyjaciela do kraju.

LUDENDORFOWI I HITTLEROWI GROZI AREszt PREWENCYJNY.

Monachium, 28 września. Generał Ludendorf ogłasza w „Münchener Neueste Nachrichten", że nie myśli wcale wywoływać w Bawarji rewolucji, a wszystko co mu się w tym kierunku przypisuje, jest zdaniem jego czczym wymysłem.

Berlin, 28 września. Według doniesień dzienników w Bawarji niema oddziałów wojsk bawarskich, lecz jedynie wirtemberskie i saskie oddziały. Na wypadek szerzenia się narodowo-socjalistycznej agitacji dyktator Kahr jest silnie zdecydowany zarządzić areszt prewencyjny w stosunku do Ludendorfa i Hittlera. Komendantom policji wydano rozkaz natychmiastowego aresztowania przywódców rozruchów na wypadek wybuchu puczu. Aresztowani mają zostać nawet ministrowie, o ile staną po stronie puczystów.

W Monachjum chwilowo spokój

Paryż, 28 września. „Journal" donosi z Monachium: Jakkolwiek wskutek ogłoszenia stanu wyjątkowego zmniejszyło się niebezpieczeństwo zamachu i wojny domowej, mimo to uważają sytuację w Niemczech za bardzo poważną. Podwójna dyktatura bawarska i berlińska mieści w sobie bardzo poważne możliwości komplikacji, mimo, że w Berlinie i w Monachium zapewniają oficjalnie o porozumieniu. Byłoby również przedwczesnem wnioskować ze spokojnego przebiegu wczorajszego wieczoru w Monachium, że wszelkie niebezpieczeństwo zostało już usunięte. W Monachium i okolicy znajdują się dobrze uzbrojone oddziały Hitlera. Na piątek rano zostali zmobilizowani zwolennicy Rossbacha i członkowie innych związków bojowych.

Zaniechanie biernego oporu

Berlin, 28 września. W specjalnem wydaniu dziennika ustaw Rzeszy, ukazało się rozporządzenie prezydenta Rzeszy z datą wczorajszą, dotyczące unieważnienia rozporządzeń, wydanych w związku z okupacją zagłębia Ruhry, w ten sposób rząd Rzeszy oficjalnie ogłasza zakończenie biernego oporu.

Berlin, 28 września. Zarząd kartelu związków zawodowych wydał do robotników, urzędników i funkcjonarjuszy odezwę, w której wskazuje na konieczność zaprzestania biernego oporu, wzywając zarazem do spokoju.

Proklamacja rządu bułgarskiego do narodu

Sofja, 28 września. Bułgarska Agencja telegraficzna komunikuje: Rząd ogłasza proklamację do narodu, wyjaśniającą istotne powody, które skłoniły przywódców komunistycznych do wzniecenia buntu wśród łatwowiernej ludności, oszukiwanej przez krzykaczy z zagranicy. Stwierdzając całkowity upadek podstępnych planów, orędzie rządowe mówi o krwi przelanej nadaremno i żałobie licznych rodzin, zaznacza wreszcie, że kiedy od 20-go czerwca cała Bułgarja stopniowo doznawać zaczęła uczucia ulgi pod każdym względem, to komunistom ogarnął szał. Ich nadzieje na dalsze pogorszenie się sytuacji zaczęły się rozwiewać, wysiłki rządu skierowane ku podniesieniu dobrobytu i rozwojowi ekonomicznemu kraju doprowadziły do tego, że szaleńcy komunistyczni zaczęli

GIEŁDY ZAGRANICZNE

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 28 września. Otwarcie giełdy godz. 10: Berlin 0.00000.30, Holandja 220½, N. York 561.00, Londyn 25.54, Paryż 34.40, Medjolan 25.80, Praga 16.85, Budapeszt 0.03,10, Bukareszt 2.60, Belgrad 6.50, Sofja 5.37, Warszawa 0.0017, Wiedeń 0.0079, Austr. kor. stempl. 0.0079½.

Zurych, 28 września. Zamknięcie giełdy: Berlin 0,00000.30, Holandja 220¾, Nowy Jork 560½, Londyn 25.55, Paryż 34.45, Medjolan 25.80, Bruksela —, Praga 16.85, Budapeszt 0.03, Bukareszt 260, Belgrad 650, Sofja 537. Warszawa 0.0017, Wiedeń 0.0079 Austr. korona stemplowana 0.0079½.

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 28 września (tel. wł.) **Waluty:** Marka polska 0.19—0.21, marka niem. 00037, korony czeskie 2105 franki szwajc. 12510, francuskie 4325, funty ang. 320.700, dolary 70.560.

Dewizy: Warszawa 0.19¾—0.20¾, Berlin 00037½ Praga 2123, Zurych 12625, Paryż 4362, Nowy Jork 70935. Londyn 322500.

Giełda efektów: Zieleniewski 468000, Fanto 5,080.000 Karpaty galicyjskie 628.000 Galicja 29,700.000, Schodnica 2,000.000, Siersza 275.000, Lwów-Czerniowce 419.000 Kolej północna 23.780.000, Alpine Montan 715000 Huta Poldi 1,049.000.

Dzisiejsza giełda berlińska

Berlin, 28 września. Nowy Jork 159,600.000, Londyn 723,187.500, Paryż 9,775.500, Szwajcarja 28,329.000, Wiedeń 224.437, Praga 4,788.000.

Berlin, 27 września. Marka polska 45.000.

Nowy York, 27 września. **Giełda pieniężna. Kurs dzienny 5½%. Przekaz na Londyn 455.37, przekaz na Londyn na 60 dni 422.25. Przekaz na Paryż 615. Przekaz na Amsterdam 39.28. Przekaz na Kopenhagę 17.83. Przekaz na Pragę 3.01. Przekaz na Berlin w płaceniu 0.00000068, w żądaniu 0.00000070.**

Praga, 27 września. Dewizy. Amsterdam 13.61. Berlin 00028. Chrystiania 544. Kopenhaga 612. Sztokholm 909. Zurych 610. Londyn 155.25. Nowy York 34.20. Wiedeń 484. Marki niemieckie 00026. Marki polskie 0.90. Paryż 211.

Paryż, 27 września. Weksle. Niemcy 0000010. Ameryka 1628½. Belgja 85. Anglja 74,26 i pół. Holandja 641 i 3 czwarte. Włochy 75.00. Szwajcarja 290 i pół. Praga 48.80. Wiedeń 23.00. Sztokholm 433 i 3 czwarte.

Londyn, 27 września. Weksle. Paryż 73.80. Belgja 86.35. Szwajcarja 25.55 i pół. Holandja 11.68 i jedna czwarta. Nowy York 455.50. Hiszpanja 32.87 i pół. Włochy 98.62. Niemcy 675.000.000. Wiedeń 323.500. Bukareszt 960.

Amsterdam, 27 września. Londyn 11.58. Berlin —.—. Paryż 15.62 i pół. Szwajcarja 45.25. Wiedeń 00035. Kopenhaga 45.20. Sztokholm 67.35. Chrystiania 40.15. Nowy York 254 i jedna czwarta. Bruksela 13.30. Włochy 11.60. Madryt 35.35. Praga 761—766. Helsingfors 675—688.

Giełdy towarowe

Nowy Jork, 27 września. Targ bawełny. Dowóz do portów Atlantyku i Golfu 38.000, dowóz wewnątrz kraju 37000, wywóz do Anglji 15000, wywóz na kontynent 2000, targ miejscowy middling 29.95. Tendencja mało ustalona. Targ terminowy: październik 28.68—28.70, listopad 28.44—28.44, grudzień 28.42—28.46, styczeń 27.96—27.96, marzec 27.90—27.90, maj 27.86—27.86, lipiec 27.22—27.29.

Nowy Orlean, 27 września. Targ bawełny. Targ miejscowy middling. Targ terminowy: październik 27.99, grudzień 27.89, styczeń 27.75, marzec 27.62, maj 27.45.

Brema, 27 września. Targ bawełny. Fully middling good colour and stople loko za 1 kg, notowanie przy zamknięciu targu 104,626.000.

Londyn, 27 września. Giełda metalowa: miedź za gotówkę 62 i 7 ósmych, miedź za 3 miesiące 63 i 3 ósme, miedź elektrolitowa 67—67 i 3 czwarte, miedź best select 67 i pół do 68, miedź strongheots 96; cyna za gotówkę 198 i 5 ósmych, cyna za 3 miesiące 198 i pięć ósmych; ołów przy okazaniu 26 i 1 czwarta, ołów późniejszy 25 i 5 ósmych; cynk przy okazaniu 33 i jedna czwarta, cynk późniejszy 32 i pół; aluminium krajowe 115, aluminium zagran. 120.

Liverpool, 27 września. Targ bawełny. Obroty 5000. Dowóz 6600, brazylijska 22 punkty wyżej, egipska 20 do 30 punktów wyżej. Targ miejscowy 16. 95. Tendencja stała.

Targ miejscowy 16.95, Tendencja stała.

Targ terminowy: wrzesień 16.46, październik 15.90 listopad 15.70, grudzień 15.58, styczeń 15.41, luty 15.29, marzec 15.20, kwiecień 15.09, maj 14.99, czerwiec 14.82, lipiec 14.62, sierpień 14.16.

Aleksandrja, 27 września. Targa bawełny. Listopad 35.55, styczeń 36.00.

Górnoegipska ashmouni: październik 31.000, grudzień 31.21.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 28 września

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	27/IX.
P. T. H. I—V em.	86—82	92—96
„Impex“	2,4—2,25	2,3—2,5
„Pharma“ (B. Jawornicki)	140	150—152
Bracia Rolniccy I em.	31	
„Polski Glob“	8,5	9
C. Hartwig. Poznań		
Żegluga Polska	26—25	25—26
Zieleniewski I—IV em.	**2125—2040**	**2225-2280-2240**
Warsz. Parowozy I—III em.	110—100	115—118
H. Cegielski, Poznań I—IX	**137—130**	**138-146-142**
„Potęga“ Tow. huty żel.		
„Lemiesz“		
„Trzebinia“ I—VI em.	170—158	180—165
„Pocisk“	140	
Automotor		70
Portland-Cem. Szczakowa		
Górka	**2700—2800**	**2900—2950**
Siersza	**1270—1250**	**1325-1375-1340**
Tepege I—IV em.	**740—720**	**750**
Polska Nafta	105—100	122—110
Olkos		
„Pokucie“ Naft. S. A. I em.	200—250	190—210

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	27/IX.
Pezet		
Strug	240	240
Syndykat Kosz., Kraków	230—210	235—240
Tłuszcze Trzebinia	**750 740**	**775—800**
„Krakus“ I—VI em.	195—170	195—200
Porcelana Ćmielów		290—330
Fabr. cukru w Chodorowie	**950—930**	**975-1000-980**
Elektr. Siersza I—IV em.	70—65	75—80
Zakłady przem. „Ryngraf“		
S. W. Niemojowski	155—150	165
Fabr. kapel. w Myślenicach		
Bank Przemysłowy I-VIII	125—114	118—130
Bank Hipoteczny		
Bank Małopolski	132—130	132
Ziemski Bank Kredyt.	47	42—47
Powszechny Bank Kredyt.	33—30	32—34
Akc. Bank Związkowy I-IX		
Bank Komercjalny I—IV		
Bank Kred. w Warszawie		
Bank Związ. Spółek Zarob.	385	

Kraków, 28 września. Na dzisiejszej giełdzie efektów zaznaczyła się silna deruta, mająca usprawiedliwienie chyba tylko we fakcie zbliżania się terminu ultimo. Zniżkowały prawie wszystkie papiery, prócz „Pokucia“, którymi podobno interesuje się pewien bank.

Na pogiełdzie notowano: Gazy 6700, Jaworzno 5150—5200, drobne 5250—5300, Silesia 550, Chybi 1900, Nafta Krosno 200, Lokomotywy 160—150.

W przeciwieństwie do rynku efektów giełda pieniężna była dzisiaj widownią dalszej dość znacznej haussy. Oficjalnych notowań nie było. Transakcje następujące:

Waluty: Dolary 374.000, Franki francuskie 22800, austrjackie 525, czeskie 11200.

Czeki: N. Jork 373.500, 374.000, Londyn 1,720.000 do 1,715.000, Paryż 22.900—23.000, Zurych 66.800 do 66.600, Włochy 17.600, Wiedeń 530—531.

Giełda warszawska

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Bank Dysk. Warszawski	900—1050
„ Handl. „	460—470
„ dla Han. i Prz. 1—7	225—230
„ Kredytowy	
„ Małopolski w Krak.	
„ Przemysłowy w Warsz.	
„ Pols. Handl. w Pozn.	220
„ „ przem. we Lw.	115 105—110
„ Tow. spół. w Warsz.	
„ Zachodni	690
„ Ziems. Kred. we Lw.	
„ Zjed. Ziem. Pol. w W.	
„ Zw. Sp. Zar. w Pozn.	370—390—380
„ Związków Ziem.	80
Kijewski i Scholtze	
Fr. Puls	85—89—85
Wildt i Sp.	127.5—125
Cukrownia Chodorów	900—875—910
„ Czersk I i II	340—335
„ Częstocice	4900—4650 5000
„ Gosławice	400—360—400
„ Michałow	540—600
Warsz. Tow. F. Cukru	
Firley	170
Łazy	63—60
Drzewny przemysł	50—53
Warsz. T. Kop. Węgla	100 szt. 880—950-1040
H. Cegielski w Poznaniu	127.5—137.5—130
Lilpop, Rau i S-ka	130—132.5—137
Modrzejowskie zakł.	1075—1275—1225
Norblin, Br. Buch i W.	250—240
Ostrowieckie zakł.	1925—1865—1950
„ 5	1875—1800—1950
Orthwein i Karasiński	
Rohn, Zieliński i Ska	230—235
K. Rudzki i Ska 1—4	525—590—560
Fitzner i Gamper	1700—1650

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Starachowice 1—4 em.	920—985
„Trzebinia“	
Ursus 1 em.	
Ursus 2 em.	
Pocisk	145—130
Parowóz	110—120—100
L. Zieleniewski	2125—2250—2225
Zawiercie	53000—55000
Żyrardów	53000—50000—51500
Ł. J. Borkowski	120—115—120.5
Hurt	
B-cia Jabłkowscy	31—34—33
War. Tow. Transp. i Żegl.	20—23—22
Polbal	30—28
Spiess i Syn	335—280
Zachod. Tow.	
Cmielów	290
Elektryczność	
Pol. Tow. Elektryczne	167—160
Belpol	30—28
Haberbusch i Schiele	500—520—515
Tow. oczyszcz. spirytusu	450—550
Tepege	765
Polska Nafta	102.5—105
Bracia Nobel	265—270
Lenartowicz i Br. Ryl	32
Pustelnik	255—285—280
Siła i Światło	155—150
Fabryka pap. „Klucze“	
Eksp. Soli Potasowych	1300—1400—1350
Cerata	55
Skóry i Garbniki	
Kabel	210—250
Przemysł Naftowy	
Strem	
Unia	
Marynin	
Warsz. Syndykat Rolniczy	

Oficjalna giełda pieniężna

Warszawa, 28 września. Waluty: Nowy Jork 340.000. — Czeki: Belgja 17.800, Berlin 0002, Holandja 133.800, Londyn 1,549.000—1,548.000, Szwajcarja 60.600, Włochy 15.700, Nowy Jork 340.000, Paryż 20.850, Praga 10.300, Wiedeń 4.75.

GIEŁDY KRAJOWE

Lwów, 27 września. Giełda. Akcje. Bank Powszechny Kredytowy 26—35, Przemysłowy 124—135, Ziemski Kredytowy 45—62, Browary lwowskie 2800 do 2950, Chodorów 950—960, Cegielski 150—165, Ćmielów 280—310, Gafota 42, Karpalit 135, Ojkos 760 do 780, Parowozy 115—120, Pezet 60 Nafta 115—118, Rakszawa 725—760, Siersza górnicza 1395—1410, Zieleniewski 2300—2350, Tohan 83. (Cyfry w tysiącach mkp. — tranzakcje).

Lwów, 27 września. Giełda zbożowa. Pszenica 925.000—950.000, jęczmień 450.000—500 tys., hreczka 580 tys. do 590 tys. Giełda licznie odwiedzana. Ruch ożywiony. Ogólny obrót około 160 tonn. Tranzakcje w pszenicy, jęczmieniu i hreczce. Żyto poszukiwane przy braku dostatecznej podaży. Podaż znaczna w ziemniakach. Tendencja zwyżkowa. Usposobienie silne.

Nowiny w kilku wierszach

Wiedeń, 28 września. „Neue Freie Presse“ donosi z Belgradu: Wedle doniesienia dzienników książę Piotr, syn króla Mikołaja Czarnogórskiego, będzie mianowany wkrótce generałem armji jugosłowiańskiej i będzie odbywał służbę w Belgradzie, albo w jednem z większych miast królestwa.

*

Rzym, 28 września. Ewakuacja Korfu została całkowicie ukończoną, wyspę oddano władzom greckim, wśród ludności panuje spokój.

*

Praga, 28 września. Wniesiony przez mordercę ministra Raszina rekurs przeciwko wyrokowi, skazującemu go na 18 lat więzienia, został odrzucony przez sąd najwyższy.

Co słychać nowego?

Wydawanie wiz paszportowych do Austrji nie natrafia na trudności

Kraków, 28 września.

Alarmujące pogłoski o rzekomych represjach ze strony wszystkich konsulatów przy wydawaniu wiz paszportowych nie odpowiadają — jak się dowiadujemy — o tyle prawdzie, że nie dotyczą zupełnie wydawania wiz do Austrji. Według zasięgniętych przez nas informacyj, konsulat austrjacki w Krakowie nie zmienił dotychczasowej praktyki, stosowanej przy udzielaniu wiz paszportowych dla Austrji. W związku z toczącemi się obecnie w Warszawie rokowaniami polsko-austrjackiemi, należy raczej oczekiwać wprowadzenia jeszcze dalej idących ułatwień paszportowych w ruchu pomiędzy Polską a Austrją.

Podobnie informują nas z konsulatu niemieckiego, że dotychczasowa praktyka wydawania wiz na wyjazd do Niemiec nie uległa żadnym zmianom, ani obostrzeniom.

Jedynie konsulat czechosłowacki w drodze wzajemności wprowadził obostrzenia wydawania wiz paszportowych, polegających na poprzedniem uzyskaniu pozwolenia ministerstwa spraw zagranicznych w Pradze na wjazd do Czechosłowacji. Wiz przejazdowych udziela konsulat czechosłowacki nadal bez wszelkich ograniczeń.

KRONIKA

URLOP P. MORAWSKIEGO. Z Warszawy donoszą: Dr Kazimierz Marjan Morawski, naczelnik wydziału polityczno-prasowego w Prezydjum Rady Ministrów rozpoczął w dniu dzisiejszym kilkunastodniowy urlop. Wszelkie pogłoski o jego ustąpieniu nie są zgodne z prawdą.

GDZIE REZYDOWAĆ BĘDZIE ANGIELSKI NAPRAWCA POLSKIEGO SKARBU? W związku z mającym nastąpić w początkach października przyjazdem p. Junga, wice-ministra skarbu angielskiego w charakterze doradcy finansowego rządu polskiego obecnie przygotowywane są apartamenty i biura dla niego. Biura te mieścić się będą w M. P. i H. przy ul. Elektoralnej l. 2.

SPOSÓB POTRĄCANIA PODATKU DOCHODOWEGO OD UPOSAŻEŃ SŁUŻBOWYCH. Począwszy od dnia 30 września obowiązywać będzie nowy sposób potrącania podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę. Ministerstwo skarbu rozesłało obecnie do wszystkich urzędów państwowych rozporządzenie pana ministra skarbu z dnia 21 września br. w sprawie potrącania podatku dochodowego od uposażeń służbowych od dnia 30 września b. r. poczynając. W myśl tego rozporządzenia przy potrącaniu podatku dochodowego od uposażeń służbowych i emerytur, należy stosować tę samą stopę procentową, jaka przypadła od kwoty otrzymanej tytułem uposażenia, czy emerytury w dniu 1 lipca 1923 r., o ile chodzi o płacę, otrzymaną z góry — względnie dnia 30 czerwca 1923 roku, o ile chodzi o tego rodzaju wynagrodzenie, płatne z dołu. — Tyczy to się również dodatku drożyźnianego, wypłacanego w ciągu miesiąca. Pobranie różnicy między sumą należności podatkowej, ustalonej w powyższem rozporządzeniu, a podatkiem dochodowym, przypadającym do zapłaty w myśl postanowienia o państwowym podatku dochodowym odracza się. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 30 września b. r. i obowiązuje na obszarze działania ustawy o państwowym podatku dochodowym.

ZASTRZELENIE KOMISARZA BOLSZEWICKIEGO. Posterunkowy Franciszek Jachimowicz, pełniąc służbę na granicy w województwie wołyńskim pod Łuckiem, zauważył, że w odległości kilometra od niego przejechał konno ze strony bolszewickiej jakiś mężczyzna w płaszczu wojska rosyjskiego. Śledząc podejrzanego, Jachimowicz spotkał się z posterunkowym Stanisławem Domagałą. Wtedy policjanci znowu ujrzeli mężczyznę na koniu w odległości 150 kroków. Na rozkaz „stój“, jadący zaklął, wyjął rewolwer i momentalnie strzelił do posterunkowego Jachimowicza, lecz chybił. Wtedy wystrzelił Domagała, lecz również chybił. W odpowiedzi na strzał, podejrzany zszedł z konia i wystrzelił do policjantów, lecz bez skutku. Wtedy posterunkowy Jachimowicz wystrzelił z karabinu. Tym razem strzał był śmiertelny. Zabitym okazał się Dawid Gorensztein, komisarz bolszewicki z I oddziału pogranicznych wojsk sowieckich. W kilka godzin po zastrzeleniu zgłosiła się po odbiór zwłok delegacja bolszewicka, lecz w porozumieniu się i na polecenie starostwa krzemienieckiego, zwłok nie wydano, kierując delegację na drogę dyplomatyczną.

Z TEATRU BAGATELA. Dziś w piątek premjera sztuki Karola Mere „Obłęd“. Reżyserja spoczywa w rękach p. Józefa Sosnowskiego, który jednocześnie odtwarza jedną z głównych postaci w sztuce (hr. Michajłowa). Pozostałą obsadę stanowią pp. Grabowska, Stępowska, Frenkiel, Melina, Ratschka, Heniowski i inni. „Obłęd“ grany będzie do poniedziałku włącznie. W sobotę i w niedzielę odbędą się dwa popołudniowe przedstawienia po zniżonych cenach: w sobotę „Nieprzyjaciółka“, w niedzielę „Proces rozwodowy pani B.“.

OPERA I OPERETKA. Dziś w piątek teatr zamknięty z powodu generalnej próby do jutrzejszej premjery. Jutro w sobotę i dni następnych „Ostatni walc“, operetka w 3 aktach Straussa. Doborowa obsada, wspaniała wystawa, przepiękne dekoracje projektu p. Pronaszki, tańce i ewolucje podniosą wartość tej operetki i zapewnią jej niesłabnący sukces. Reżyseruje p. Sempoliński, kierownictwo muzyczne spoczywa w rękach p. Wł. Szczepańskiego, baletem kieruje I. Cesarski. Główne role grają pp. Szymulska, Zimajer, Kozłowska, Ostrowski, Sempoliński, Karasiński i inni. Jako wielki książę wystąpi gościnnie Leopold Zbucki.

KWARTET ROSEGO, który odbędzie się w **niedzielę 30 bm.** wywołał w naszem mieście prawdziwą sensację, jak świadczy szybka sprzedaż biletów u J. Lipskiego, Sławkowska 8.

Katastrofa japońska i handel międzynarodowy

Wpływ katastrofy japońskiej jest przykładem klasycznym, jak oddziaływa sytuacja ekonomiczna w jednym kraju na cały świat. Wrześniowe trzęsienie ziemi jest w rzeczywistości największą katastrofą żywiołową, atoli na pociechę okazuje się, że wiadomości pierwsze o stratach w ludziach i szkodzie materjalnej były przesadne. Ostatecznie oceniają tę ostatnią na 100 miljonów funtów szterlingów. W Tokio ruch się ożywia i o Jokohamie, która ucierpiała najwięcej, twierdzi się, że za lat pięć zostanie odbudowana.

Ważnym faktem jest, że rolnictwo, kopalnie i żegluga na morzu nie ucierpiały.

Japoński ambasador w Londynie wskazał na ten fakt i tym sposobem przeszkodził zniżce waluty japońskiej na europejskim targu. Alarmujące wieści dotyczyły w pierwszym rzędzie zniszczenia ogromnych zapasów żywności. Prawda jest, że pożar zniszczył zapasy olbrzymie ryżu — chleba japońskiego — i że na miejsce katastrofy trzeba było sprowadzać ryż z dalszych okolic. Następstwo objawia się w cenach ryżu także na targach europejskich, a w Rangoon cena ryżu podniosła się z 14.6 do 16 jenów.

Podług obliczeń jeszcze niedokładnych, zniszczonych zostało trzęsieniem ziemi 100.000 ton cukru. Również znaczne zapasy herbaty wykluczone zostały z handlu. Jeszcze ważniejszem jest zniszczenie japońskich ogrodów herbacianych. Herbata japońska nie przychodzi wprost na targi europejskie, jej odbiorcami są przeważnie Amerykanie, atoli popyt Amerykanów na herbatę inną może mieć wpływ na wzrosty ceny.

Nie można wątpić, że wpływ trzęsienia ziemi okaże się na cenach towarów tekstylnych. Japonja posiada wysoko rozwinięty przemysł tkacki, a szczególnej wyrabia w wielkiej ilości tkaniny bawełniane. Przemysł ten rozwinął się silnie podczas wojny światowej. Podług zestawień statystycznych zniszczone około 30 procent wrzecion, atoli trzeba mieć na uwadze, że większa część nie była czynna, że Osako, gdzie fabryki bawełny są największe, nie zostało dotknięte katastrofą. Zniszczenie około miljona wrzecion mogłoby dać więcej pracy Europie, ale na tem nie polega główne znaczenie trzęsienia. Należy przypuszczać, że konkurencja japońska na Dalekim Wschodzie osłabnie, przynajmniej na pewien przeciąg czasu, a w Japonji samej podniesie się popyt za wyrobami z bawełny. Ze względu na zmniejszający się w Ameryce urodzaj bawełny, popyt z Japonji nie wchodzi w rachubę, ponieważ Japonja towar bawełniany sprowadzała z Indyj.

W podobnej sytuacji znajdują się przędzalnie wełny. Najwięcej odczuje wpływ katastrofy Australja, która wysyłała do Japonji wielkie ilości wełny. I Europa wysyłała do Japonji znaczne ilości przędzy.

Największy wpływ ujawnia się w handlu jedwabiu. Tegoroczny sprzęt jedwabiu obliczono na 32 miljony kilogramów, z czego na Japonję przypadła 19 milj. Japonja największej jedwabiu wywozi do Ameryki, bo 75 prc. swej produkcji. W Jokohamie wywóz jedwabiu się koncentrował, a tutaj spaliły się olbrzymie masy jedwabiu.

Najwięcej w Europie zyska wszakże handel wyrobów z żelaza. Z Manchesteru donoszą, że tam Japończycy zamawiają ogromną ilość maszyn i przyrządów stalowych.

Wiadomości gospodarcze

TRANZAKCJA BANKOWA. Jak słychać, S. A. „Zawiercie“, wspólnie z Juljuszem Feiwlem, znanym kupcem krakowskim, nabyła ostatnio większość acyj Banku Gwarancyjnego od wiedeńskiego banku „Kompasu“.

ZASTĘPSTWO WIELKIEGO KONCERNU METALOWEGO W POLSCE. Koncern płd. niemieckich fabryk maszyn i narzędzi rolniczych w Monachium powierzył generalne zastępstwo na Polskę drowi Ferberowi z Wiednia, posiadającemu swą reprezentację w Krakowie.

W SPRAWIE OGRANICZEŃ EMISYJNYCH W SPÓŁKACH AKCYJNYCH. W celu uniemożliwienia rozpanoszenia się chorobliwego grinderstwa wprowadzono w ostatnich czasach cały szereg utrudnień w sprawach zatwierdzenia nowych spółek akcyjnych. Jednak ograniczenia te w pewnych razach znajdują wyjątki w zastosowaniu. Specjalnie ministerjum przemysłu i handlu i min. skarbu robi wyjątki dla spółek o typie aportowym t. j. najczęściej przy przejściu przedsiębiorstwa indywidualnego lub że spółki z ogr. odp. na towarzystwo akcyjne.

Ministerstwa te są zdania, że w tych wypadkach chodzi istotnie o stworzenie szerszych podstaw finansowych dla konkretnie istniejącego objektu, a nie obciążanie rynku emisyjnego wartościami fikcyjnemi.

DYREKCJA KOLEJI PAŃSTWOWYCH W KRAKOWIE donosi: Ministerstwo Kolei żelaznych zabroniło z dniem 15 września 1923 r. na mocy art. 76 p. 2 przepisów przewozowych przeekspedjowania przesyłek całowagonowych w następujących stacjach, leżących w okręgu Dyrekcji krakowskiej: Podgórze—Płaszów, Podgórze—Wisła, Kraków, Kraków—Grzegórzki, Trzebinia, Oświęcim, Dziedzice, Szczakowa, Żywiec, Zebrzydawice, Bielsko.

KSIĘGI OBROTU. Izba skarbowa wyjaśnia, że do prowadzenia ksiąg obrotu nie są obowiązane te przedsiębiorstwa, które prowadzą księgi przepisane kodeksem handlowym.

TRANZYT DRZEWA Z POLSKI. Jak donosi prasa łotewska, w ciągu ostatnich dni na stacjach Zemgale i Dźwińsk przybywa około 60 wagonów dziennie drzewa polskiego, przeważnie półobrobionego, które jest spławiane Dźwiną do Rygi.

ILE GOTÓWKI WOLNO ZABRAĆ DO GDAŃSKA? Bez specjalnego zezwolenia wolno wywozić marki polskie w gotówce, czekach, przekazach itp. do wysokości 1 miljona mkp. jednorazowo dla jednej osoby (miesięcznie nie więcej niż 5 miljonów mkp.) Ponadto udziela do wysokości 25 miljonów mkp. zezwoleń PKKP., dla sum wyższych Komisarz Dewizowy. W obcych walutach równowartość 1000 franków szw., wzgl. równowartość w innych walutach na jedną osobę miesięcznie, na obszar W. Miasta Gdańska 250 fr. szwajcarskich. nie więcej jednak niż 1000 fr. szwajcarskich miesięcznie z adnotacją na dowodzie osobistym. Osoby zaś, przekraczające granicę gdańską na podstawie przepustek granicznych i t. p. mają prawo przewieźć jednorazowo 100 fr. szwajcarskich lub 500 fr. miesięcznie.

WPŁACANIE NALEŻYTOŚCI PODATKOWYCH PRZEZ P. K. O. Izba skarbowa komunikuje: „Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 25 lipca 1923 L. D. F. 5985/II podaje się do wiadomości, że płatnicy, będący właścicielami kont w P. K. O. mają wpłacać należytości podatkowe przez przekazanie (przelew) ze swoich kont w P. K. O. na konto odnośnych Kas skarbowych odpowiednich kwot przy pomocy swoich czeków, winni jednak w danym razie uwidacznić szczegółowo na odwrotnej stronie środkowego odcinka przekazu tak Kasę skarbową, dla której wpłata jest przeznaczoną, jak i rodzaj umieszczonego podatku“.

POKAZ WZORÓW PRZEMYSŁU POLSKIEGO W TRIEŚCIE. Konsulat polski w Trieście podaje do wiadomości polskich sfer przemysłowo-handlowych, że w swej siedzibie urządza pokaz próbek i wzorów przemysłu polskiego. Na pokaz ten składają się próbki, zebrane w roku 1921—22 przez radcę handlowego poselstwa polskiego w Rzymie w celu urządzenia muzeum przemysłowego przy Izbie handlowej polsko-włoskiej, oraz pewna liczba okazów, zebranych przez konsulat. Jednakże zbiór ten nie może nawet częściowo zobrazować całokształtu wytwórczości przemysłu polskiego. Wobec tego konsulat zwraca się z prośbą do sfer przemysłowych o nadsyłanie kolekcji próbek towarów, wytwarzanych w przemyśle polskim w ilości choćby niewielkiej, jak również reklamowych plakatów, cenników i katalogów, pod adresem Italia, Trieste, Piazza della Borsa 4, Consulato di Polonia.

Konsulat ma nadzieję, że apel ten spotka się z należytem zrozumieniem w Polsce ze względu na znaczenie stałego pokazu próbek przy konsulacie i przy Izbie handlowej polsko-włoskiej, która ma być wkrótce otwarta w Trieście, dla propagandy naszej wytwórczości.

IMPORT DO BELGJI. Stosownie do rozporządzenia rządu belgijskiego, ziemniaki przywożone do Belgji winny być zaopatrzone w świadectwa, stwierdzające, iż pochodzą one z okręgów wolnych od zarazy „doryphora decemlineata" i „synchytrium endobioticum", to znaczy, że są wyprodukowane i wysłane z miejsc oddalonych, co najmniej o 20 kilometrów od miejsca, dotkniętego zarazą. O ile odległość ta jest mniejsza (lecz wynosi przynajmniej 5 klm.), przywóz może być dozwolonym jedynie po przedstawieniu zaświadczenia, że transporty, po dokładnem zbadaniu, okazały się wolne od zarazy.

Co się tyczy pomidorów i „aubergine" (rodzaj moreli), wystarczy świadectwo, dotyczące zarazy, „doryphora". Transporty niezaopatrzone w te świadectwa, będą dopuszczone do Belgji, o ile belgijski urząd phytopatologiczny, po zbadaniu ich na koszt importera, stwierdzi, że są one wolne od zarazy.

LICZBA BEZROBOTNYCH W ANGLJI wynosiła w dniu 20 sierpnia br. 1,223.300 osób, czyli o 320.000 więcej, niż w końcu lipca. W zeszłym roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się w ciągu letnich miesięcy, w roku bieżącym jednak to nie nastąpiło. Co do ogólnego stanu na rynku pracy, to przemysł bawełniany pracuje tylko w granicach 60—65 prc. swoich norm ogólnych, a przędzalnie, opierające się na bawełnie amerykańskiej, są w położeniu prawie że beznadziejnem. W przemyśle wełnianym pracują obecnie tylko trzy dni w tygodniu. Konkurencja wyrobów francuskich, belgijskich i niemieckich na wewnętrznym rynku daje się bardzo odczuwać. Konjunktury na rynku żelaznym i stalowym są niepewne; i w tej branży konkurencja wyrobów belgijskich ciąży jeszcze na rynku wewnętrznym. Począwszy od czerwca, zauważyć się daje powolne zmniejszanie się popytu europejskiego na węgiel angielski.

Straszny tajfun w Chinach

W związku z trzęsieniem ziemi w Japonji szalał w Chinach przerażający tajfun, jakiego najstarsi ludzie nie pamiętają i nie notują żadne kroniki.

Najbardziej ucierpiało miasto Hongkong i najbliższa okolica. W czasie największego przesilenia burzy pomiędzy godziną 9-tą a 11-tą przed południem deszcz lał strumieniami jak podczas oberwania chmury. Tajfun wyrywał ogromne drzewa z korzeniami, przewracał słupy telegraficzne, zrywał szyldy, a nawet dachy. W Hongkongu zwaliło się skutkiem wichury 12 domów, a w okolicy miasta 20. Duży europejski hotel „Peak" zamienił się w kupę gruzów.

Straszliwe widowisko rozgrywało się również na wodzie. Fale, wysokości szczytów górskich, zalewały ulice pustosząc ogromne przestrzenie. Statki, które schroniły się przed burzą do portu, pozrywane zostały z kotwic i roztrzaskiwane o wybrzeże.

W ten sposób zatonęło 20 okrętów wraz z całą załogą.

W Hongkongu powiewają żałobne chorągwie na cześć ofiar zmarłych w tej katastrofie.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI (początek o godzinie 7½)
Piątek: „Okna".
Sobota: „Złoty wiek rycerstwa".
Niedziela pop.: „Człowiek z budki suflera", wieczór: „Złoty wiek rycerstwa".

BAGATELA (początek o godzinie 8-mej)
Piątek: „Obłęd" (premjera).
Sobota popoł.: „Nieprzyjaciółka" (ceny zniżone), wieczór: „Obłęd".
Niedziela popoł.: „Proces rozwodowy pani B." (ceny zniżone) — wieczór „Obłęd".

OPERA I OPERETKA (początek o g. 7½)
Sobota: „Ostatni walc" (premjera).
Niedziela pop.: „Rigoletto", wieczór „Ostatni walc".
Poniedziałek: „Ostatni walc".

STARY TEATR (początek o godzinie 8-mej)
W niedzielę 30 bm.: Koncert Kwartetu Rosego.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.